

..... LİSESİ 2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 10.SINIFLAR TÜRK DİLİ VE
EDEBİYATI DERSİ 2.DÖNEM 2.YAZILI SINAVI

AD:

SOYAD:

NO:

PUAN:

Ahmet Cemil Mülkiye Mektebi son sınıfa geçtiği yıl babasını kaybeder. Evin, annesinin ve kız kardeşinin tüm yükü ona kalır. Bu yüzden tüm hayalleri suya düşer; çünkü o tüm çalışmalarını şiir üzerinde toplamayı, edebiyatımıza yön, yöntem vermeyi istemektedir. Babasının ölümü bu düşüncelerini sekteye uğratmıştır. İyi derecede Fransızcası olan Ahmet Cemil evin geçimini sağlayabilmek için kitap tercümeleri yapar, zengin ailelerin çekilmez, şımarık çocuklarına özel dersler verir. Edebiyata olan ilgisinden dolayı arkadaşları ona, roman çevirmeni aramakta olan “Mir’at-ı Şuun” gazetesine girmesini önerirler. Gazetede işe giren Ahmet Cemil aynı zamanda okulunu da bitirir. Gazetecilik çevrelerince de görüşleriyle tanınan, sevilen biri olmuştur. Ahmet Cemil’in iki arzusu vardır. Biri kardeşi İkbâl’i iyi biriyle evlendirip ona mutlu bir yuva kurmak; diğeri de arkadaşının kız kardeşi Lamia ile evlenmek. O, Lamia’yı sevmektedir ama bundan kimsenin haberi yoktur.

1. Bu parçada hangi romandan bahsedilmektedir?(5 puan)

Mustafa Merakı Efendi’nin oğlu Felatun Bey, babası gibi kılık kıyafete düşkün biridir. Varlıklı bir aile çocuğu olduğu için hesapsızca harcar.

Ona göre Batılılaşmak; lüks yaşamak, şık giyinmek ve eğlenenden eğlenceye koşturaktır.

Felatun Bey, yarım yamalak Fransızcasıyla yabancı aileler arasında dolaşmaktan zevk almakta, belli bir iş tutmamakta, zamanı mağazaları dolaşmakla, elbise provaları yaptırmakla, eş dost ziyaretleriyle geçirmektedir.

Rakım Efendi, Felatun Bey’in tam karşıtı bir tiptir. Küçük yaşta anasız babasız kalmasına, çok yoksul olmasına rağmen dadısının yardımıyla kendini çok iyi yetiştirir. Çamaşırcılık yaparak kendisini büyüten dadısına minnettardır; kişilikli bir insan olur. Çok çalışarak Fransızca öğrenir, kendisine iyi bir iş bulur, yabancılara Türkçe dersleri verir. Evine cariye olarak aldığı Canan’ı eğitir, yetiştirir ve sonunda onu severek onunla evlenir. Mutlu bir evlilikleri olur.

2. Parçada bahsedilen romanın yazarı kimdir?(5 puan)

3. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi Tanzimat Dönemi sanatçılarımızdan biri değildir?(5 puan)

A) Namık Kemal

B) Şinasi

C) Halit Ziya Uşaklıgil

D) Abdülhak Hamit Tarhan

E) Recaizade Mahmut Ekrem

4.Aşağıdaki romanlardan hangisi Fiodor Mihayloviç Dostoyevski'ye aittir?(5 puan)

- A)Ölü Canlar
- B)Vadideki Zambak
- C)Suç ve Ceza
- D)Savaş ve Barış
- E)Kırmızı ve Siyah

Tanzimat Edebiyatında halk üzerinde en çok etkili olan sanatçıdır. Halka okuma alışkanlığı kazandırmaya çalışmıştır. Bunda başarılı olmuştur. “Sanat toplum içindir.” anlayışını benimsemiştir. Eserleriyle toplum için “hace-i evvel” olmuştur. Türk edebiyatında onun kadar eser veren başka bir sanatçı yoktur; bu nedenle “yazı makinesi” olarak tanınır.

Dünyaya İkinci Geliş, Hasan Mellah, Hüseyin Fellah, Paris’te Bir Türk, Henüz On Yedi Yaşında, Dürdâne Hanım, Esrâr-ı Cinâyât, Jön Türkler adlı romanları; Letâif-i Rivayet (ilk hikâye kitabı), Küssadan Hisse adlı hikayeleri; Avrupa’da Bir Cevlan (İlk modern gezi yazısı) adlı gezi yazısı vardır.

5.Bu parçada hangi sanatçımızdan bahsedilmektedir?(5 puan)

Görevi kilise çanlarını çalmak olan Kuasimodo’ nun kulakları çanların gürültüsünden sağır olmuştur. Halk yılın çirkin adamını omuzlarında taşımaya başlar. Paris sokaklarında dolaşırlarken geçimini dans ederek, eğittiği keçisiyle oyunlar yaparak sağlayan Esmeralda ile karşılaşır. Herkes Esmeralda’nın ince, kıvrak vücuduna, güzel dansına hayran olur. Herkes büyülenmiş gibidir.

Çirkin olduğu kadar ince hassas, duygusal bir insan olan Kuasimodo bu kızı, Esmeralda’yı görünce ona aşık olur.

Esmeralda vaktiyle hemşire Gudule’den çalınan kızıdır. Esmeralda geçmişi hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildir. Geçmişiyle olan tek bağı, boynuna astığı bir bebek patiğidir. Onun yardımıyla annesini bir gün bulabileceğini umut etmektedir.

6.Bu parçada bahsedilen romanın adını ve yazarını yazınız.(5 puan)

7.Aşağıdaki destanların hangi millete ait olduklarını yazınız.(10 puan)

Göç:

Ergenekon:

İgor:

Fin:

Türeyiş:

İlyada:

Nibelungen:

Bozkurt:

Şehname:

Manas:

Türk edebiyatında “şarkı” denince akla gelen ilk şairdir.

Asıl adı Ahmet’tir.

Lale Devri sanatçılarından 1730 Patrona Halil isyanında ölmüştür.

Şiirlerinde maddi ve beşeri bir aşkı, şen şakrak ve çarpıcı bir şekilde dile getirmiştir.

Kudretli tasvirleri, ince hayalleri ve güzel anlatımıyla yaşadığı Lale Devri'ni ve eğlencelerini başarılı bir şekilde anlatmıştır.

Kasidelerinde İstanbul'un tabiat güzelliklerini, İstanbul yaşamını ve aşk duygularını tasvir ve ifade etmiştir.

Mahallileşme akımının temsilcisidir.

8.Bu parçada hangi sanatçımızdan bahsedilmektedir.(5 puan)

9.Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.(10 puan)

Divan edebiyatında din veya devlet büyüklerini övmek amacıyla yazılan

şiirlere.....denir.

Gazel Türk edebiyatınaedebiyatından geçmiştir.

Gazelin beyit sayısı.....beyit arasında değişmektedir.

Gazelin ilk beytine.....,son beytine

.....denir.

Kasidede şairin kendini övdüğü bölümedenir.

Peygamber Efendimiz'in övgüsünün yer aldığı kasidelere.....denir.

Nef'i 'nin hiciv türündeki eserinin adı.....dır.

Şarkılarda her bendin sonunda tekrarlanan dizelere.....denir.

Toplumların geçmişinde derin izler bırakmış bir olayı,özellikle yiğitlik ve olağanüstülükleri manzum olarak öyküleyici bir şekilde anlatan edebi türlere.....denir.

10. Aşağıdaki dizelerden hangisi basit cümle değildir?(5 puan)

- A) Bir akşam gözlerin ufka dalar pek derin
- B) Gecenin kolları sessizce yakalar seni
- C) Son mutluluk sesleri dökülür dudaklarımdan
- D) İnsanlar gölge gibi çekilir sokaklardan
- E) Anlarsın gözlerinin dolup boşaldığını

11.Aşağıdaki dizelerin hangisi devrik, birleşik bir fiil cümlesidir?(5 puan)

- A) Saatlerin ardında hep kendimi aradım
- B) Sensiz, ufuklarıma yalancı bir tan düştü
- C) İnilti gelir doğudan ve batıdan
- D) İçimde hicranınla tutuşuyor nağmeler
- E) Bir hüznün ülkesine gömülüp kaldı adım

(I) Ricardo Reis, Portekiz'in ünlü liman kentinde, Porto'da doğmuş 1887 yılında. (II) 1919'da Portekiz'de cumhuriyet ilan edilince ülkesinden ayrılmış. (III) Daha sonra, Portekizce konuşulan bir

ülkede, Brezilya'da sürgünde yaşamış. (IV) Metafizik ve neoklasik şiirleriyle usta şairler arasına katılmış. (V) Onun, 1935'te sürgünde mutluluk içinde öldüğünü söyleyenler vardır.

12.Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangi ikisi yapıca diğerlerinden farklıdır?(5 puan)

A) I. ve II. B) I. ve IV. C) II. ve IV. D) III. ve V. E) IV. ve V.

13.Aşağıdaki şiirlerin nazım şekillerini yazınız.(12 puan)

Ağlarım çağlar gibi
Derdim var dağlar gibi
Ciğerden yaralıyım
Gülerim çağlar gibi
Her gelen bir gül ister
Sahipsiz bağlar gibi
.....

Karac'oğlan der ki çile çekilmez
Hozan tarlalara sümbül ekilmez
Sak yabancı ile başa çıkılmaz
İçinden sıdk ile yanan olmalı
.....

Behey elâ gözlü dilber
Vaktin geçer demedim mi
Harami mi olmuş gözlerin
Beller keser demedim mi
.....

Meğer dîvâneye taş atdı Leylâ
Komadı urmadık baş seng-i hârâ

Olur ma'şûk dâğ u zahme tâlib
Nişan lâzımdır âşıklarda Gâlib

Mülevvendür hemîşe kâr-ı uşşak
Meğer imdâd ede Hunhâr-ı uşşak

Kerem-hâhum cenâb-ı mevlevîden
Vere bir neş'e şûr-ı ma'nevîden
.....

(I) Modernlik, 1960'lardan itibaren bir daha eskisi gibi olamayacağı bir bunalımla karşı karşıya geldi. (II) Bu dönemde, tamamıyla üst sınıfların ürünü olan modernlik, bu yapıya dahil olmayanlar tarafından sarsılmaya başlandı. (III) Azınlıklar ve yoksullar gibi, bu yapının dışladığı kesimlerin

saldırısına uğradı. (IV) Modernlik, bu saldırılara karşı kendini savunamadı. (V) Aksine, dışladığı kesimleri de sisteme yani pazara alarak tıkanmanın üstesinden geldi.

14.Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?(5 puan)

- A) I. yapıcı birleşiktir.
- B) II. nin üç yan cümlesi vardır.
- C) III. kurallıdır.
- D) IV. anlamca olumsuzdur.
- E) V. sıralı bir cümledir.

15."Öğrencilerimiz bu yıl, en az beş roman okuyacak." cümlesinin olumsuz, devrik ve soru şekli aşağıdakilerden hangisidir?(5 puan)

- A) Öğrencilerimiz bu yıl, en az beş roman okuyacak mı?.
- B) Öğrencilerimiz okumayacak mı bu yıl, en az beş roman?
- C) Öğrencilerimiz mi bu yıl, en az beş roman okuyacak?
- D) Öğrencilerimiz bu yıl, okuyacak mı en az beş roman?
- E) Öğrencilerimiz bu yıl mı en az beş roman okuyacak?

16.Aşağıdakilerden hangisi devrik, birleşik bir fiil cümlesidir?(4 puan)

- A) Alnımdan öpeceğin günü düşünüyorum
- B) Solgun benizli kızlar meleklerleşir yanında
- C) Bütün gün bekledim sığınıp bir serviye
- D) Ansızın durgun sular çekildi perde perde
- E) Kandille aydınlanan yüzü gördüm, güzeldi

(I) Bazı yazarlar, o güne kadar okuduğunuz kitapları bir kenara yığıp sizi bir kitapla dünyanın ortasında yapayalnız bırakır. (II) Siz, yalnızca onun kapısını çalarsınız. (III) Yalnızca onun kitaplarına dokunmak istersiniz. (IV) O, kelimeleriyle size yeni bir dünya kurmuştur. (V) Her şeye rağmen, kalbinizden bir ılıkılık akmıştır hayata karşı.

17.Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi, öge dizilişi yönünden diğerlerinden farklıdır?(4 puan)

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

BAŞARILAR DİLERİM.

.....
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENİ